

Milí přátelé,

v ruce držíte leták, který vám ve stručnosti představuje návrh Ministerstva životního prostředí na vyhlášení chráněné krajinné oblasti Soutok v unikátních lužních lesích mezi řekami Dyjí a Moravou. Rádi bychom, aby nová chráněná krajinná oblast zajistila lepší péči o zdejší jedinečnou přírodu společně s ekonomickým rozvojem obcí. Naším cílem je domluvit se s lidmi na takových pravidlech, která budou přínosem pro přírodu i místní obce. Víme totiž, že ochrana přírody není dlouhodobě možná bez účasti lidí, kteří v oblasti Soutoku žijí, jezdí sem a mají ji rádi. Tedy bez vás všech.

Děkuji vám za podporu.

Tomáš Rothrockl

Tomáš Rothrockl

náměstek ministra životního prostředí

Soutok Moravy a Dyje
si vyhlášení
chráněnou krajinnou oblastí
zaslouží

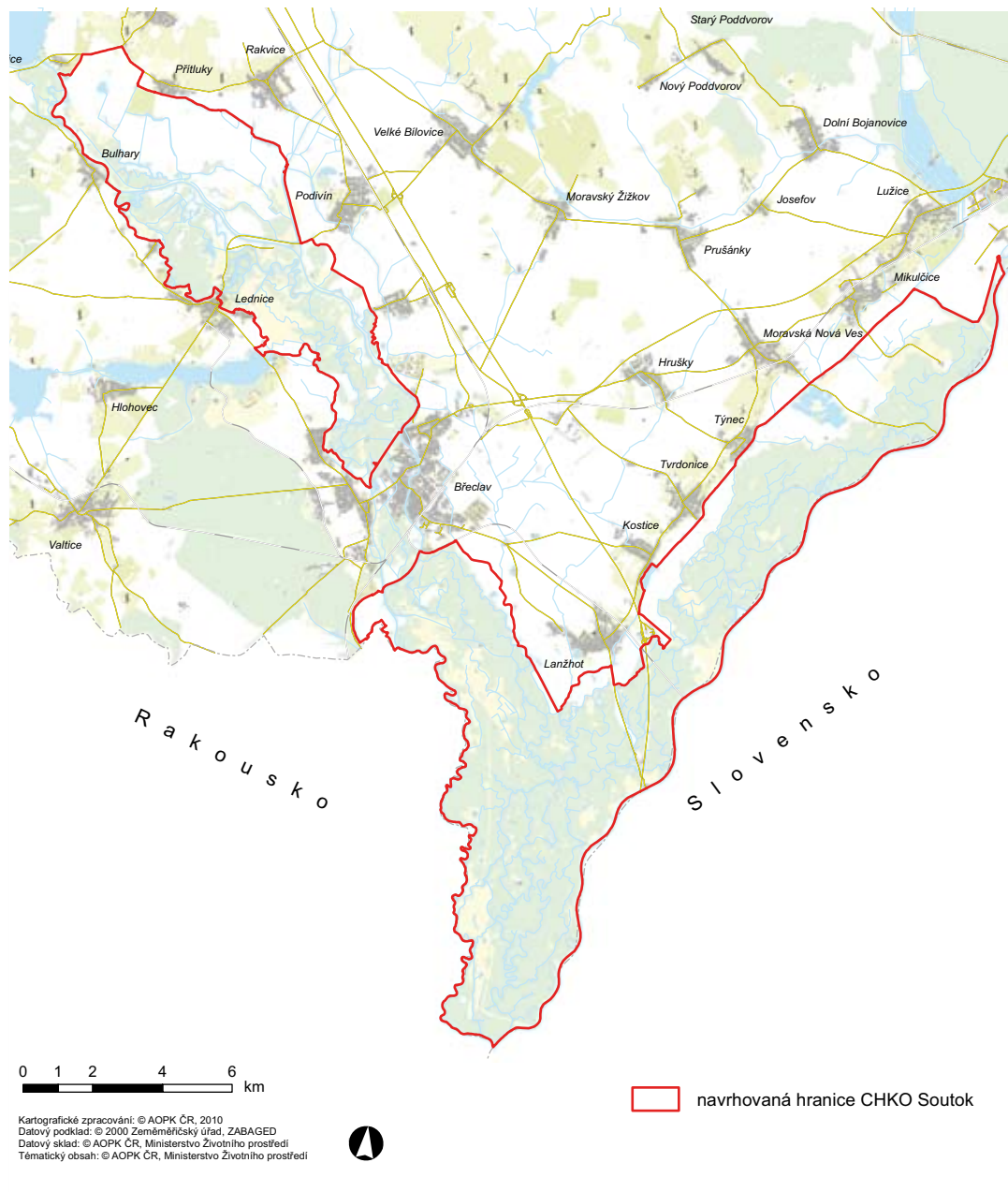
Fotografie a mapa: © Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
Vytisknuto na EKO kartonu vyrobeném z recyklovaných vláknin.

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

1 Soutok Moravy a Dyje je klenotem našeho přírodního dědictví

Lužní lesy, nivní louky, řeky Morava, Dyje a Kyjovka, hustá síť kanálů, slepá a mrtvá ramena tvoří unikátní a ojedinělou krajinu nejen v České republice, ale v celé střední Evropě. Domov zde mají stovky ohrožených živočichů i rostlin: hnízdí tu orel královský, najdeme zde kolonie čápů bílých, ve stromech žijí desítky vzácných druhů hmyzu včetně jednoho z největších brouků Evropy – tesaříka obrovského, roste tu bleďule letní či ladoňka vídeňská. Mimořádnou hodnotu mají zdejší lesy jako celek – tvoří největší komplex lužního lesa v České republice a jeden z největších ve střední Evropě. Vyskytuje se tu na 250 druhů ptáků, z toho přes 140 zde i hnízdí. Ve vodách najdeme přes 50 druhů ryb, rozmnožuje se tu 11 druhů obojživelníků. Některé druhy dokonce u nás žijí jenom v této oblasti. Nebývalou pestrostí lze lužní lesy mezi Dyjí a Moravou s trochou nadsázky přirovnat k deštým pralesům, které sice tvoří jen asi sedm procent plochy zeměkoule, ale žije v nich 60 až 80 % všech druhů zvířat a rostlin.

Vyhlášení chráněné krajinné oblasti (CHKO) by bylo nejen potvrzením přírodních hodnot tohoto jedinečného území, ale i podstatným krokem pro jeho účinnou ochranu.

2 Vymezení

Ministerstvo životního prostředí navrhuje vymezení CHKO Soutok ve dvou nespojitých blocích oddělených městem Břeclav o celkové ploše 139 km². Podle navržené zonace by mělo být zhruba 18 % výměry zařazeno do I. zóny, 63 % do II. zóny, 19 % do III. zóny a méně než 1 % do IV. zóny. Navržená CHKO nezasahuje do zastavěných částí obcí a respektuje i navrženou trasu obchvatu Břeclavi.

3 Co vyhlášení CHKO přinese?

Chráněné krajinné oblasti (CHKO) jsou zaměřeny především na ochranu kulturní, člověkem ovlivněné krajiny. Tam, kde dosavadní způsob hospodaření pomáhá zachovat přírodní hodnoty území, není žádný důvod jej měnit. Vyhlášení CHKO Soutok bude znamenat zviditelnění regionu, ocenění jeho kvality, přírodních, kulturních a historických hodnot i v širším evropském kontextu.

Příležitost představuje především cestovní ruch. Značka chráněné krajinné oblasti přitahuje turisty, což povede k větší prosperitě místních obcí. Znamená i širší spektrum příspěvků pro činnosti potřebné pro zachování jedinečné přírody a také kompenzací za případná omezení. Obcím přinese i lepší přístup k dotacím Státního fondu životního prostředí, který poskytuje podporu výstavbě čistíren odpadních vod, hospodaření s odpady či zlepšování kvality ovzduší (www.sfzp.cz).

4 Nejčastější dotazy a odpovědi

Mohou obce a místní lidé ovlivňovat podobu CHKO?

Ano. Zájemem Ministerstva životního prostředí je, aby se účastnili celé přípravy vyhlášení chráněné krajinné oblasti. Své připomínky proto mohou posílat již v současné fázi předjednávání návrhu, další možnost mají při oficiálním vyhlášení CHKO podle zákona, připomínkují plán péče, který je koncepčním podkladem pro směřování celého území. Všechny připomínky musejí být vypořádány.

Nedojde k oslabení místních samospráv?

Nikoli. Postavení samospráv se v případě navrženého vymezení CHKO nezmění. Jedinou a zásadní změnou bude, že orgá-

nem ochrany přírody s kompetencí (ale jen pro území, které leží přímo v CHKO) bude správa CHKO a nikoli obecní úřad obce s rozšířenou působností nebo krajský úřad. Proti současnému stavu, kdy část vyjádření potřebuje občan od obce s rozšířenou působností a část od krajského úřadu, to představuje značné ulehčení.

Nebude mi CHKO mluvit třeba do velikosti oken?

Nikoli. CHKO totiž není navržena v zastavěném území. Tudíž ani nemůže.

Omezí vyhlášení CHKO pohyb v krajině?

Nikoli. Z titulu chráněné krajinné oblasti neplatí žádné omezování vstupu. Pokud

bude vstup do lesa regulován z jiných důvodů (obora, povodně, národní přírodní rezervace), platí tato omezení již nyní a nemají s chráněnou krajinnou oblastí nic společného.

Lze v CHKO jezdit na kole či na koni?

Ano, rekreační využití je jedním z poslání CHKO.

Nedojde k omezení budování cyklistických tras?

Nedojde, rekreační využití, které neohroží ta nejcennější místa, je samozřejmé. Možná, že se budou hledat optimální vedení tras, ale ochrana přírody se mnohdy sama i finančně podílí na přípravě projektů.

Kdo a jak bude hospodařit v lesích?

V lesích budou i nadále hospodařit jejich vlastníci či jimi zřízené organizace (většinou Lesy České republiky).

Jaká vzniknou omezení hospodaření?

Ve III. a IV. zóně prakticky žádná, i v I. a II. zóně CHKO lze hospodařit, byť k přírodě šetrnějším způsobem. Vlastníci zemědělských a lesních pozemků navíc získají nárok na dotace na podporu šetrných způsobů hospodaření, sečení luk, výsadbu původních dřevin a další opatření v souladu s plánem péče.

Budeme si moci v lese nadělat dřevo? A sbírat houby a lesní plody?

Ano, sběr lesních plodů pro vlastní spotřebu není omezen. Možnost samovýroby dříví závisí na souhlasu vlastníka lesa. V lesích Soutoku se bude i nadále hospodařit, CHKO může v některých případech vymezit roční dobu a způsob, jakým se lesní práce provádějí.

Jak to bude s myslivostí?

Vznik CHKO neznamena zrušení obor Soutok, myslivosti se vyhlášení CHKO prakticky nedotkne.

A co rybaření?

Sportovní rybařství není nijak omezeno.

Je možné do CHKO umísťovat včelíny?

Jistě, se souhlasem vlastníka pozemku. CHKO chov včel nijak neomezuje.

Dotkne se vyhlášení CHKO lodní doprava z Břeclavi na Pohansko, k Janohradu a k Zámeckému rybníku?

Ne, nic se nezmění. Podmínkou je ekologicky šetrný provoz plavidel.

Bude správa CHKO zadávat zakázky přednostně místním firmám (třeba při údržbě chráněných území)?

Ano, je to běžná praxe všech správ u menších zakázek. Vždy je však nutné postupovat v souladu se zákonem a u zakázek většího rozsahu vypisovat výběrové řízení.

A co komáři?

Použití biocidů (veškerých, nejen proti komárům) je v I. a II. zóně zakázáno. V případě veřejného zájmu na ochraně zdraví obyvatel lze ale z tohoto zákazu udělit výjimku. Ty se běžně udělují – třeba na Třeboňsku, v Litovelském Pomoraví či Poodří. Ve III a IV. zóně CHKO je využívání biocidů možné.

Jaký bude mít vyhlášení CHKO vliv na ochranu bobra?

Vyhlášení CHKO nemá vliv na současnou ochranu zvláště chráněných druhů. Plán péče ale může lépe koordinovat potřeby jejich ochrany a údržbu celého území.

Nedojde vyhlášením CHKO a s tím spojenými zákazy ke snížení návštěvnosti území?

Nikoli. V CHKO neplatí žádné speciální zákazy, které by omezovaly vstup do krajiny. Navíc v celé České republice jsou chráněná území atraktivními turistickými cíli.

Jak to bude s těžbou ropy a plynu?

Zákaz těžit nerosty platí v první zóně, nicméně je možné udělit z tohoto zákazu výjimku, pokud nedojde k poškození přírodního prostředí. Při dodržení technologie jsou ropné a plynové vrty prostorově velmi omezené a výjimka udělena být může. Stalo se tak již třeba v CHKO Pálava.

Neklesne vyhlášením CHKO cena pozemků?

Současná tržní cena pozemků je na úrovni 60-70% ceny podle oceňovací vyhlášky. Pokud dojde k jejímu poklesu podle tzv. úředního hodnocení, je to výhodné z hlediska daně z převodu nemovitostí, daně dědické a daně darovací. U stavebních pozemků v obcích, které nejsou zahrnuty do

CHKO, může naopak dojít k nárůstu jejich tržních cen, protože se stanou „dobrou adresou“.

Není vyhlášení CHKO v rozporu s ochranou kulturních památek a kulturní krajiny v Lednicko-valtickém areálu včetně zámeckého parku v Lednici?

Ne, naopak oba ochranné režimy se mohou vhodně podporovat a doplňovat, protože cílem CHKO je chránit nejen přírodu, ale i unikátní ráz krajiny. Při obnově zámeckého parku v Lednici proto budou pochopitelně i nadále používány exotické druhy dřevin a celý tento areál bude mít speciální režim, podrobně specifikovaný v plánu péče CHKO.

Pro podrobnější informace se prosím obračete na

Ing. Dušana Utinka, Ph.D.,
Ministerstvo životního prostředí
odbor zvláště chráněných částí přírody
Vršovická 65, Praha 10
tel.: 267 122 871
e-mail: dusan.utinek@mzp.cz

případně na

Ing. Stanislava Koukala,
Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
Kotlářská 51, Brno
tel.: 549 211 067
e-mail: stanislav.koukal@nature.cz